

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 12. juli 2010
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1381
Dok.: STC41164

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1284 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. juni 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1284 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere på henvendelse til Folketingets Retsudvalg vedr. adgangen til fri proces, jf. REU alm. del – bilag 593?”

Svar:

Henvendelsen angår en konkret sag, hvor advokat Lars Sandagers klient har fået afslag på omkostningsdækning efter retsplejelovens § 336. Advokat Lars Sandager anfører i henvendelsen, at den konkrete sag efter hans opfattelse viser, at der kan være generelle mangler i regelsættet.

For så vidt angår anmodningen om genoptagelse af den konkrete sag henvises til Justitsministeriets brev af 8. juli 2010 til advokat Lars Sandager, som vedlægges i kopi. Da sagen senest er afgjort ved Procesbevillingsnævnet, der er et uafhængigt nævn, finder Justitsministeriet ikke grundlag for i øvrigt at udtale sig nærmere om den konkrete sag.

For så vidt angår det generelle spørgsmål om udformningen af retsplejelovens regler om forholdet mellem fri proces og retshjælpsforsikringsdækning bemærkes indledningsvis, at retsplejelovens regler om fri proces (§§ 325-336) fik deres gældende udformning ved lov nr. 554 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces), der trådte i kraft den 1. januar 2007. Lovændringen bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene).

Det er som udgangspunkt en betingelse for at få fri proces, at ansøgeren ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostninger ved sagen, jf. retsplejelovens § 325, stk. 1. Hvis ansøgerens omkostninger allerede er dækket af en forsikring, er der således som udgangspunkt ikke behov for fri proces.

Det fremgår imidlertid af retsplejelovens § 336, stk. 1, at en part, som har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen, efter ansøgning kan ydes godtgørelse fra statskassen af den del af omkostningerne, der overstiger forsikringens maksimum, såfremt sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt kan begrunde, at omkostninger ikke har kunnet afholdes inden for forsikringens maksimum. Det fremgår endvidere, at bestemmelserne i §§ 325-328 finder tilsvarende anvendelse. En ansøgning om godtgørelse af omkostninger ud over

forsikringens maksimum imødekommes således, når de almindelige betingelser for at få fri proces (dvs. dels de økonomiske betingelser, dels de materielle betingelser i §§ 327 eller 328) er opfyldt, og sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt kan begrunde, at omkostningerne ikke har kunnet holdes inden for forsikringens maksimum.

Det fremgår af forarbejderne til retsplejelovens § 336, stk. 1, at bestemmelsen navnlig tager sigte på de tilfælde, hvor det først på et sent tidspunkt, eventuelt først ved sagens afslutning, viser sig, at omkostningerne ved sagen ikke har kunnet holdes inden for forsikringens maksimum. Det kan for eksempel være, når der kun er tale om en mindre overskridelse af maksimummet, eller det kan være tilfælde, hvor ansøgeren har fået medhold i første instans, men taber efter appel og derfor bl.a. pålægges at betale (fulde) sagsomkostninger til modparten for to instanser. Bestemmelsen er dog ikke begrænset hertil og kan således anvendes, selv om ansøgeren på et tidligt tidspunkt kunne forudse, at omkostningerne ved sagen ikke ville kunne holdes inden for forsikringens maksimum. Reglerne giver mulighed for at søge om dækning af omkostninger ud over forsikringens maksimum, så snart de påløbne omkostninger ved sagen overstiger forsikringens maksimum. Der henvises til Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 5568.

Hvis det tidligt under sagen står klart, at omkostningerne ved sagen ikke vil kunne holdes inden for forsikringens maksimum, vil der i øvrigt efter omstændighederne kunne meddeles fri proces efter reglen i retsplejelovens § 329, jf. Folketingstidende 2004-05 (2. samling), tillæg A, side 5568.

På den anførte baggrund er det Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for på nuværende tidspunkt at overveje en ændring af retsplejelovens regler om forholdet mellem fri proces og retshjælpsforsikringsdækning.